Esta Toleo la 5 Karatasi ya Kikundi

Usiku Bila Usingizi | Alhamisi, Novemba 5, 2026 | 7:00-8:30 jioni

Kifungu cha leo ni Esta 5:2-6:14. Wiki iliyopita Esta alisimama katika ua wa ndani, akisubiri mfalme atende. Fungua Toleo la 5 kwenye mlango huohuo. Leo, angalia usiku mmoja unamfanyia nini Mordekai, na uliza unabadilisha nini kwa familia inayomwona akipita amepanda farasi.

Mpangilio wa leo

Muda	Kwa pamoja tutafanya
7:00–7:18	Kwa kuzunguka chumba. Shiriki furaha, changamoto, mshangao, au ombi la sala. Unaweza kupita bila kujibu.
7:18–7:26	Kumbuka Toleo la 4 liliishia wapi. Chagua mtu wa kumfuata. Soma ndani ya jalada la mbele, Esta 5:2-6:5.
7:26–7:33	Fungua karatasi ya mshiriki ukurasa wa 5. Tafuta herufi nne za Kiebrania ambazo Dkt Creasy aliona katika mwaliko wa Esta (5:4).
7:33–7:54	Soma kurasa za hadithi 1-11 kwa mpangilio. Tulia kwenye picha ya katikati. Mfalme anataka nini, na Hamani amekuja kuomba nini?
7:54–7:58	Soma jalada la nyuma, Esta 6:6-14. Sikiliza jina analotarajia Hamani na jina analolitaja mfalme.
7:58–8:17	Soma kurasa za hadithi 12-21. Sikiliza tangazo uwanjani, kisha msikilize mtoto kwenye karakana.
8:17–8:30	Fungua karatasi ya mshiriki ukurasa wa 6. Jadili swali moja, chagua hatua ya wiki, na ombeni pamoja.

Sonder kando ya maandamano

John Koenig alibuni “sonder” kueleza kutambua kuwa mgeni ana maisha ya ndani yenye undani kama yako. Wazia mtoto kwenye kaunta ya matengenezo ni mpwa wako. Mtu kutoka jamii yake amepanda farasi wa mfalme. Ungetaka kujua nini kabla ya kumwambia hilo lina maana gani?

Namba za hadithi zilizochapishwa zinatoka 1 hadi 21. Picha ya katikati ni kurasa za hadithi 10-11 (PDF 12-13). Soma jalada la nyuma hapo. Acha picha ya mwisho wazi kwenye mlango wa karamu ya pili.

Soma Esta mtandaoni

https://esther.gappjunction.com/sw

Changanua msimbo au tumia anwani hapo juu. Ingia na uchague Soma Esta kufungua matoleo ya kidijitali.

Usiku Mmoja Susa

Jamii ya Kiyahudi Uajemi | Mgogoro wa mwaka wa kumi na miwili, takribani 474 KK

Wazia safari ya kuelekea mashariki kutoka Yerusalemu kupitia Babeli hadi Susa katika kusini magharibi mwa Iran ya sasa. Baadhi ya familia za Kiyahudi zilikuwa zimerudi Yuda na kujenga upya Hekalu. Esta inafuata walioishi chini ya Uajemi mbali na Yerusalemu. Tarehe za KK hapa zinafuata utambulisho wa kawaida wa Ahasuero kama Kserkses I.

Tulipo katika hadithi ya Biblia

Tarehe katika Esta	Takribani KK	Tukio na kifungu
Mwaka wa 3	483–482	Kserkses anaandaa karamu zake na Vashti anapoteza nafasi yake (1:3-22).
Mwaka wa 7, Tebethi (mwezi wa 10)	479–478	Esta anapelekwa kwa mfalme na kuwa malkia (2:16-18). Njama ya kumuua inaripotiwa katika tukio linalofuata (2:21-23).
Mwaka wa 12, Nisani 13	474	Waandishi wanaandika amri (3:7, 12-15). Baadaye, tarehe isiyotajwa, Esta anaitisha mfungo na kuingia barazani siku yake ya tatu (4:16-5:1).
Leo → usiku ule → kesho	Karibu 474	Esta anaalika wageni wake, kumbukumbu inasomwa usiku, na Mordekai anapokea heshima ya hadhara siku inayofuata (5:2-6:14). Sura hazitoi tarehe halisi.
Sivani 23, mwezi wa 3	Karibu 474	Imehifadhiwa kwa toleo la baadaye
Adari 13-15, mwezi wa 12	Karibu 473	Imehifadhiwa kwa toleo la baadaye

Mordekai alisubiri kwa muda gani?

Takribani miaka minne katika hadithi ya picha. Toleo la 2 linaweka njama siku chache baada ya karamu ya kutawazwa. Katika Maandiko, takribani miaka minne na miezi mitatu inatenganisha kufika kwa Esta katika Tebethi ya mwaka wa 7 (2:16) na mgogoro katika Nisani ya mwaka wa 12 (3:7, 12). Njama na maandamano vyote havina tarehe. Esta anataja mchango wa Mordekai mara moja (2:22-23). Heshima ya hadhara inakuja baadaye (6:1-3, 10-11).

Mfalme angekumbuka nini?

Mwanahistoria Mgiriki Herodotus anaeleza Phylacos wa Samos, ambaye huduma yake katika vita vya baharini vya Salamis mwaka 480 KK ilimletea ardhi na nafasi miongoni mwa wafadhili wa Kserkses. Katika Esta 6:3, sikiliza swali la mfalme baada ya kusikia jina la Mordekai. Kunaweza kuwa na tofauti gani kati ya kuandika tendo na kumshukuru aliyelifanya?

Wanaakiolojia wa Persepolis walipata mabamba ya utawala wa Uajemi yanayofuatilia chakula, safari, na kazi. Yanaonyesha undani wa mambo waliyoandika maafisa. Esta yenyewe ndiyo chanzo chetu kuhusu usomaji wa barazani Susa.

Mtazamo mpana zaidi

Ashuru iliiteka Samaria (karibu 722 KK). Babeli iliharibu Yerusalemu (587/586). Koreshi aliiteka Babeli (539), na kurudi Yuda kukaanza. Hekalu la Pili lilikamilika 516/515. Kserkses alitawala 486-465. Mazingira ya Esta yanatangulia utume wa Nehemia Yerusalemu (karibu 445). Aleksanda aliiteka Uajemi 334-330, na Roma ikateka Yerusalemu mwaka 63 KK.

Ugiriki na Uajemi katika wakati wa Esta. Athene na Plataea zilishinda jeshi la Uajemi lililotua Marathon katika Attica (490 KK). Kserkses aliteka njia ya Thermopylae katikati ya Ugiriki (480). Meli za Wagiriki zilishinda Salamis karibu na Athene baadaye mwaka huo. Muungano wa Wagiriki ulishinda jeshi la Uajemi Plataea katika Boeotia (479).

Susa • UNESCO • Mabamba ya Persepolis • UChicago • Herodotus • Histories 8.85 • Vita vya Ugiriki na Uajemi

Watu wa Kuwafuata katika Toleo la 5

Chagua mtu ambaye unaweza kuazima macho yake kwa ukurasa mmoja. Lebo za buluu zinaonyesha watu waliotajwa katika Maandiko. Lebo za kahawia ya kutu zinaonyesha watu waliobuniwa kwa hadithi ya picha. Hata mtu aliyetajwa katika Maandiko anaweza kusema maneno yaliyoandikwa kwa ajili ya hadithi ya picha.

Esta

Wa Biblia

Malkia Myahudi anagusa fimbo ya enzi, anawahudumia mfalme na Hamani, na kuwaalika wote warudi kesho (5:2-8).

Kserkses

Mfalme wa Biblia

Anaitwa Ahasuero katika Kiebrania. Akiwa hawezi kulala, anaomba kumbukumbu na kugundua Mordekai hajawahi kupewa thawabu (6:1-3).

Hamani

Wa Biblia

Akiwa na ghadhabu kwa Mordekai, anapanga kifo chake. Kisha lazima amvishe Mordekai na kutangaza heshima aliyowazia kuwa yake (5:9-14; 6:6-11).

Mordekai

Wa Biblia

Binamu wa Esta aliwahi kufichua njama dhidi ya mfalme. Baada ya heshima yake ya hadhara, anarudi langoni (2:21-23; 6:11-12).

Zereshi

Wa Biblia

Mke wa Hamani anaungana na rafiki zake kumhimiza ajenge mti. Baada ya maandamano, wanamwonya kuhusu mabadiliko ya hali (5:14; 6:13).

Neriah

Wa kubuniwa

Mwandishi na msomaji wa ikulu. Sauti yake inamfikishia mfalme tendo la Mordekai lililosahauliwa. Esta 6:1-3 haiwataji wasomaji majina.

Ardan

Wa kubuniwa

Mshauri katika kaya ya Hamani. Kupitia yeye tunasikia sauti moja kati ya rafiki na washauri wanaoelezwa pamoja katika 5:14 na 6:13.

Mitra

Wa kubuniwa

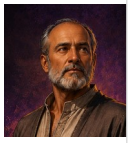
Mhudumu wa ikulu anayepanga nafasi tatu. Swali lake kuhusu meza ya kesho linatuonyesha maana ya uamuzi wa Esta kwa wafanyakazi.

Aba

Wa kubuniwa

Mtunza farasi wa kifalme anamtuliza farasi wa Mordekai na kumwonyesha Hamani kushika kamba. Ustadi wake unawezesha heshima ya hadhara.

Harbona

Mtu wa Biblia

Towashi wa kifalme aliyetajwa katika 1:10. Hadithi ya picha inampa jukumu la kumwita Hamani. Esta 6:14 inataja matowashi kama kikundi.

Sarai

Wa kubuniwa

Rafiki wa Esta katika nyumba ya pili ya wanawake. Mkazi asiyeweza kulala anaposema anamkosa dada yake mdogo, Sarai anauliza jina la dada huyo.

Rina na Ada

Wa kubuniwa

Binti na mama huko Susa, wakionyeshwa kushoto kwenda kulia. Rina anauliza kama maandamano yanamaanisha wako salama. Ada anajua amri bado ipo.

Sikiliza ukiwa kando ya mtu

Katika ukurasa wa hadithi 7, Sarai anamuuliza mwanamke kuhusu dada mdogo anayemkosa. Katika ukurasa wa 17, Ada anamjibu binti yake baada ya maandamano. Chagua mazungumzo moja. Ukiketi kando yao, ungeuliza nini baadaye?

Pia wako ukurasa huu Tirah, anayebaki na Esta, Navid langoni, Samu na Besha kwenye mti, na Joel na Lev kwenye karakana ya familia. Hadithi ya picha inawapa majina wafanyakazi na majirani hawa. Hathach anatajwa katika Esta 4:5. Sehemu yake ya kumchukua Hamani ni uchaguzi wa usimulizi huu.

Maandiko Kando ya Paneli

Tumia namba za hadithi zilizochapishwa hapa chini. Fuata kila paneli kwa mpangilio. Jambo likikuvutia, tafuta mstari na uulize msanii alihitaji kuamua nini ili kuweka wakati huo kwenye karatasi.

Kurasa za hadithi	Katika kifungu cha Biblia	Uchaguzi wa hadithi ya picha
1–4	5:2-8 • Fimbo ya enzi, mwaliko wa leo, na mwingine wa kesho. Katika 5:5 mfalme anaagiza Hamani aletwe haraka.	Ncha za vidole vya Esta zinajaza ukurasa wa 2. Kserkses anasema atamleta Hamani. Mitra ameandaa meza, na Hamani anajitolea kusaidia. Tunaweza kujua nini kuhusu sababu ya Esta ya kusubiri?
5–7	5:9-14 • Mtu mmoja aliyeketi anaharibu furaha ya Hamani. Zereshi na rafiki zake kwa pamoja wanapendekeza mti wa dhiraa hamsini.	Ardan anampa rafiki mmoja jina na sauti. Tirah anabaki na Esta, huku Sarai akimsikiliza mwanamke mwingine anayemkosa dada yake. Haya ni makutano yaliyowaziwa.
8–11	6:1-5 • Mfalme hawezi kulala. Kumbukumbu zinakumbusha onyo la awali. Mordekai hajapokea heshima. Hamani anafika na ombi lake mwenyewe.	Wajenzi, Neriah anayeipata kumbukumbu, na mwanga kabla ya mapambazuko vinatuonyesha watu tofauti wakifanya kazi usiku mmoja.
12–14	6:6-10 • Maandiko yanatuambia Hamani anafikiri mfalme anamaanisha nani. Mfalme anamwomba amfanyie Mordekai pendekezo lake mwenyewe.	Angalia uso wa Hamani kabla na baada ya jina kutajwa. Matarajio yake yanatoka kwenye mstari. Mabadiliko ya mkao wake yanatoka kwa msanii.
15–17	6:11-12 • Hamani anaongoza farasi na kutangaza heshima. Mordekai anarudi langoni.	Aba anamfundisha Hamani kushika kamba. Rina anaona maandamano na kumuuliza Ada kama wako salama. Familia na mazungumzo yao ni vya hadithi ya picha.
18–21	6:12-14 • Hamani anaenda nyumbani akiomboleza, anasikia onyo, na kuharakishwa kwenda karamu ya Esta.	Hadithi ya picha inawapa washauri maneno binafsi, inaongeza hodi, na kutuacha tusubiri pamoja na Hamani mlangoni ulio wazi. Hamani anaweza kusoma nini kwenye nyuso za walio mezani?

Hamani anataja heshima na mali, kisha anasema havina thamani Mordekai akiendelea kukaa langoni (5:11-13). Ni lini kinyongo kwa mtu mmoja kimefunika shukrani zako? Nini kinaweza kuzuia kinyongo hicho kuongoza jinsi unavyomtendea?

Tulia kwenye picha ya katikati

Nani ana jina kwenye midomo yake?

Mfalme anataka kumheshimu mtu. Hamani anataka ruhusa ya kumuua mtu. Unajua nini kuhusu maombi haya mawili ambacho hakuna kati yao anajua bado?

Sehemu ya picha ya katikati kutoka Usiku Bila Usingizi, Toleo la 5 v5.8, kurasa za hadithi 10-11. © 2026 Joshua D. Gapp.

Herufi Nne katika Mwaliko wa Esta

Esta 5:4 • Zoezi la dakika saba pamoja na Dkt Bill Creasy

Soma Esta 5:4 kwa sauti. Visanduku vinaonyesha maneno manne yanayofuatana katika mwaliko wake. Kiebrania husomwa kutoka kulia kwenda kushoto, katika mstari na ndani ya kila neno. Anza na kisanduku cha 1.

Soma mwaliko kutoka kulia kwenda kushoto

← Anzia kulia na fuata maneno ya Esta kwenda kushoto.

4 • MWISHO	3	2	1 • ANZA HAPA
היום	והמן	המלך	יבוא
ha-yom	*ve-Haman*	*ha-melekh*	*yavo*
leo	na Hamani	mfalme	na … aje

Unapata herufi zipi nne?

Zungushia herufi ya Kiebrania iliyo kulia kabisa katika kila kisanduku. Tumia ufunguo kusema herufi nne za mwanzo kwa sauti, au ziandike kwenye jedwali hapa chini.

ה = H (he) י = Y (yod) ו = W (waw au vav)

Kisanduku cha 1 ni mstari wa 1. Fuata mistari kwenda chini. W katika ufunguo inawakilisha herufi inayotamkwa v katika ve-Haman.

Kis.	Kiebrania	Matamshi	Maana	Herufi ya kwanza ya Kiingereza
1	יבוא	yavo	na … aje	_____
2	המלך	ha-melekh	mfalme	_____
3	והמן	ve-Haman	na Hamani	_____
4	היום	ha-yom	leo	_____

Soma safu yako ya mwisho kutoka juu kwenda chini. Unatambua jina gani?

Linganisha ulichopata

יהוה **Y - H - W - H**

Katika Kiingereza tunaandika Y-H-W-H kutoka kushoto kwenda kulia. Konsonanti hizi nne zinaandika jina binafsi la Mungu wa Israeli, ambalo mara nyingi huchapishwa LORD, yaani BWANA, katika Biblia za Kiingereza. Neno “leo” linatoa H ya mwisho.

Esta ya Kiebrania haimtaji Mungu moja kwa moja. Dkt Creasy anaona alama ya uwepo wa Mungu katika mwaliko huu. Wasomaji wanaweza kuona herufi hizo nne na kutofautiana kama mwandishi alizipanga kwa makusudi.

Soma tena 5:4. Ukiwa na herufi za mwanzo akilini, unaona nini katika maneno ya kawaida ambayo Esta anachagua kusema?

Esta 5 kwa Kiebrania na Kiingereza • Hopf na Bezold kuhusu herufi za mwanzo

Tunachoweza Kujifunza Leo

Kinachotokea katika kifungu	Kinachotuuliza tufanye
Esta anataja mchango wa Mordekai (2:22). Miaka baadaye mfalme anauliza alipokea heshima gani (6:3).	Jina linaweza kukaa kwenye kumbukumbu huku mtu akiwa hajashukuriwa. Unaposimulia mafanikio, mchango wa nani unastahili kusikika?
Hamani ana mali, familia, na cheo. Mtu mmoja aliyeketi anafanya yote yaonekane hayana thamani kwake (5:11-13).	Kinyongo kinaweza kubadili tunachothamini na jinsi tunavyotumia mamlaka. Unapohisi umedharauliwa, nani anaweza kukusaidia kusikia upande wa mwingine?
Mordekai anapokea heshima ya kifalme na kurudi kwenye nafasi yake (6:10-12). Amri bado inatishia watu wake.	Maandamano yanaupa umati sababu ya kushangilia. Rina anahitaji kujua kama anaweza kulala salama usiku huu. Kusikiliza swali lake kunabadilisha sura ya kujali.

Dkt Creasy na wasomi wengine

Dkt Bill Creasy • Esta 5:4. Creasy anapata alama ya uwepo wa Mungu katika herufi za mwanzo ulizozungushia ukurasa wa 5. Mwaliko una maana hata kabla hatujaona herufi. Esta amehatarisha maisha kwa nafasi ya kuzungumza.

Rabbi Nehemiah • Esta 5:4. Kwa nini kumjumuisha Hamani? Katika Talmud, rabi huyu anawazia Esta alitaka watu wake waendelee kuomba rehema hata wakiwa na malkia anayeweza kuwasemea. Ni mojawapo ya majibu kadhaa ambayo walimu Wayahudi walitoa kwa swali ambalo Esta inaacha wazi.

David Firth • Esta 6:1-11. Msomi huyu Mkristo wa Agano la Kale anaangazia nani anazungumza kwanza. Mfalme anataja heshima kabla Hamani hajaomba kifo cha Mordekai. Firth anaona muda huo kuwa mwaliko wa kutambua utunzaji wa Mungu katika hadithi.

Rabbi Nehemiah • Megillah 15b:14 • David Firth • Esta 6:1-11

Kwa mazungumzo yetu

- Kwenye picha ya katikati, chagua jambo moja kutoka Esta 6:1-5 na moja aliloongeza msanii. Ni jambo gani lililoathiri zaidi uelewa wako wa usiku huo?
- Hamani anabuni heshima ambayo angependa kuipokea. Jibu lake linaonyesha nini ambacho huenda asingesema kamwe kuhusu nafsi yake (6:6-9)?
- Wazia Rina ni mpwa wako. Baada ya maandamano (ukurasa wa hadithi 17), unaweza kumwambia nini kwa uaminifu, na unaweza kuifanyia familia yake nini usiku huu?

Hatua moja wiki hii

Nitampata nani wa kumshukuru kwa jina au kusimama naye wiki hii? Nitafanya nini, na lini?